

К 61/П 80

120000867972

РУСЕ

ОРГАНИЗАЦИЯ НА СТОМАТОЛОГИЧНАТА ПОМОЩ
В РУСЕНСКИ ОКРЪГ

В гр. Русе има разкрити 71 стоматологични кабинета в базата на ОСП, в I-ва, III-та, IV-та и V-та поликлиники, в заводи и училища. В градовете на окръга са разкрити 8 стоматологични кабинета и в селата 49 стоматологични кабинета или общо 127 кабинета, от които 117 с едно работно място и 10 с две работни места. От 127-те работни места 91 са оборудвани с янтни с турбини, предимно българско производство - КС 5, КС 5М и СС7.

Задачите на Окръжната стоматологична поликлиника се планират в годишни планове, които се изготвят на базата на основните направления и задачи, спуснати от МНЗ, плана на ДНЗСГ, програмата за развитие и усъвършенстване на стоматологичната помощ и специфичните 3-годишната задачи.

Планът обхваща няколко раздела - профилактична дейност, лечебна дейност, квалификация на кадрите, методична помощ, усъвършенстване организацията на труда и обзавеждане и снабдяване на стоматологичните служби.

Профилактиката е съществена отличителна черта на нашето здравеопазване. Ето защо в нашите планове тя заема съществено място. Известно е, че ние провеждаме първична и вторична стоматологична профилактика.

Към първичната профилактика ние планираме мероприятия, свързани с предотвратяване на оралната и дентална патология. Тук отнасяме ендегената флуорна кариес профилактика, внедряване на здравно-хигиенните навици, здравната просвета, насочване на диетичното хранене, отстраняване на вредните навици, профилактичните прегледи на приоритетните контингенти. За цялата тази дейност всеки стоматолог има заделени по 8 часа седмично от работния си график. В момента в окръга 26955 деца и ученици до 10 годишна възраст получават флуор.

Вторичната профилактика е насочена предимно към плановата санация на подлежащите още в най-ранния стадий на заболяванията на зъбите и околозъбните тъкани. Освен това, съгласно указание на МНЗ всеки стоматолог има заделено време по график за профилактика и лечение на ортодонтическите деформации.

За илюстрация искам да предложа на вниманието Ви следните цифрови данни:

контингент	подлежащи за проф. преглед 1978 - 1979г	прегледани 1978-1979г.	нуждаещи се от санит. ле 1978-1979г.	санирани 1978 - 1979г
деца	13126,12124	12039,11593	6750 - 6440	6453 - 6129
ученици	42327,43891	40434,42302	16331,17302	15918,17226
работници	9145 - 9333	8322 - 8927	6403 - 6807	5191 - 6127
бремени	4193 - 3930	3525 - 3247	2924 - 2423	2547 - 2160
хр. болни	2456 - 2412	2202 - 2102	1539 - 1579	1426 - 1346

Лечебната стоматологична дейност на територията на Русенски окръг е организирана на участъковия принцип. Предимно се работи на поливалентен профил, а специализираната стоматологична помощ е обособена само в базата на ОСП, където работят 5 хирурзи стоматолози, 13 детски и училищни стоматолози, 1 ортодон, 11 ортопеди и 54 участъкови и цехови стоматолози. Всички стоматолози в останалите стоматологични кабинети на окръга работят като поливалентни.

За граждани, които желаят да се лекуват не при участъковия си стоматолог има регламентиран прием по желание.

Приема на гражданите за лечение става на принципа на първична и вторична регулация по часов график. Постигнали сме 100% вторична регулация. Спешната и безотказна стоматологична помощ се оказва в гр. Русе в спешния кабинет, който функционира денонощно, включително в празничните, съботни и неделни дни.

За илюстрация искам да Ви приведа абсолютните цифри за обема на стоматологичната помощ в Русенски окръг за две последователни години:

	прием	обтурации	екстрак.	корони	подв. прот.	възст. зъби
1978 г.	442479	193306	62503	33376	6703	38233
1979 г.	443107	183345	55420	34627	7439	39290

Както е видимо от посочените данни това е една значителна по обем лечебна стоматологична помощ.

Наред с количествените показатели окръга е постигнал и добри качествени показатели:

	вит. децит.	екстр. възст.	обт. възст.
1978 г.	4.5:1	1:1.4	2.62:1
1979 г.	4.4:1	1:1.41	2.7:1

За контрол на качеството имаме разработени "досието на качеството" на всеки стоматолог, които са наша специфична форма за подобряване качеството на стоматологичната помощ.

Още с постъпване на работа на всеки стоматолог в ОСП и селската стоматологична мрежа ние завеждаме досие на качеството на стоматологичната помощ. Досието съдържа паспортна част, година на вземане на специалност и отразява евентуалното движение на стоматолога по месторабота. Всеки завеждащ отделение периодично проверява качеството на лечебната работа на своите ординатори. Проверката става на принципа на пасивните посещения на пациентите или чрез изискване с писмо. Проверката е клинична и рентгенологична. На базата на констатациите се определя нивото на качеството на лечебната работа на всеки стоматолог и съобразно с констатациите се насочва квалификацията и се определят моралните и материални стимули. Такава система за контрол на качеството на зъбопротезните конструкции имаме въведена и в зъботехническата лаборатория.

При тази организация и с тези количествени и качествени достижения в областта на лечебно-профилактичната дейност Окръжната стоматологична поликлиника гр. Русе и стоматологичния колектив в окръга са излъчени два пъти за национални първенци и са носители на "Червеното знаме на трудовата слава", Народен орден на гърда златен и Почетния знак на гр. Русе I-ва степен.

Гл. лекар на ОСП: д-р Георги Миланов

Хигиенно-епидемиологичната служба и Българския Червен кръст в Русенски окръг имат създадена традиция при работата със санитарния актив. Още през 1953 година към Градската санитарно-епидемиологична станция е създаден обществен санитарен актив, който през 1955 - 1958 година наброява 53 души.

Активът подпомага санитарните отдели при контрола на хранителните и комунални обекти, по хигиенизирането и благоустрояването на гр. Русе.

С обединяването на санитарно-епидемиологичните станции през 1953 година дейността на обществения санитарен актив се разпределя на цялата територия на окръга. В границите на стария окръг /Русе, Разград, Силистра/ той вече наброява по-вече от 800 души. По това време се организира и представя на Хигиенно-епидемиологичната служба предимно от кварталните организации на Отечественния фронт. Няколко години по-късно Окръжния комитет на Българския Червен кръст започва да предлага за обществен санитарен актив по-активните и авторитетни членове на организацията. Постепенно работата с актива се подобрява, води се добра отчетност, същия ежемесично се отчита за извършената работа, дават се указания за предстоящите задачи. Полагат се големи грижи за квалификацията, а в работата със санитарните активисти се включват и санитарните инспектори.

При изграждането и утвърждаването на актива бяха дадени указания да се полагат по-големи грижи за правилния подбор на санитарните активисти.

Това наложи от големия актив, с който работеха хигиените отдели, да бъдат оставени само тези, които със своя опит и познания, авторитет и желание за работа вече се бяха утвърдили като добри помощници.

Новите обществено-санитарни инспектори трябваше да притежават необходимата обща култура, за да могат да усвояват минимума от сани-

тарни знания, необходими компетентно да изпълняват задълженията си, да имат необходимите морално-етични качества. Освен това санитарните активисти трябваше да разполагат и с достатъчно време за провеждане на обществен санитарен контрол чрез различните часове на деня. Това изискваше значителни усилия от ръководството на Хигиенно-епидемиологичната инспекция и Окръжния комитет на Българския Червен кръст да се изберат най-активните и подходящи червенокръстци от пенсионерите или от членовете, работещи в промишлените предприятия, АПК, държавни учреждения.

През 1980 година численият състав на обществения санитарен актив в помощ на Хигиенно-епидемиологичната инспекция - Русе, комплектуван според дадените указания, наброява 430 души, от които 140 в промишлените предприятия. По социален състав този актив има следното разпределение: служители 54%, домакини 3%, работници 8%, пенсионери 35%.

За гр. Русе относителния дял на пенсионерите е малко по-голям 38%. Към обществения санитарен актив са привлечени също петима санитарни инспектори и фелшери пенсионери и четири кореспонденти на различни вестници. Последните ~~показват~~ на ръководствата съществена помощ при популяризиране на актива и посочване на съществуващите санитарни неблагоприятия пред обществеността. Така например само през 1978 - 1980 год. са публикувани във в. "Дунавска правда" и др. вестници и списания 14 статии за дейността на санитарния актив.

В хигиенно-епидемиологичната инспекция всички обществени санитарни инспектори са картотекирани с досиета. В тях е отразена тяхната дейност, представените от тях известия, отчети, доклади, както и списъците на обектите, които контролират.

Обществените санитарни инспектори работят на районен принцип по местоживее - към съответните дружества на Българския Червен кръст. В районна на едно дружество работят от 3 до 6 души, като всеки от тях проверява 3 - 12 обекта.

Като характерна особеност в нашата работа е създаването на единен санитарен актив по проблемите на козметичната хигиена и обществено хранене и търговия с хранителни продукти, т.е. един санитарен активност

да извършва проверки на хранителни и комунални обекти, да участва в организирането и провеждането на мероприятия по благоустрояване и хигиенизиране на квартала.

Новост в работата ни е профилирането на обществения санитарен актив по решаването на важни въпроси, свързани с хигиената на труда в производствените обекти, както и по хигиенизирането на детски те и учебно-възпитателни заведения.

Санитарния актив към отделите "Хигиена на труда" и "Хигиена на детската и юношеска възраст" се осигурява от работниците и служителите, работещи към промишлените предприятия и съответните детски и учебно-възпитателни заведения.

Здравните работници - пенсионери ръководят цялостно санитарния актив в своите дружества по местоживееене. Те оказват помощ и при повишаване на квалификацията му, отчитат извършената дейност, провежданите санитарно-епидемиологични мероприятия в районите си съгласуват със съответните завеждащи хигиените отдели.

Обществените санитарни инспектори са придадени към съответен санитарен инспектор от даден отдел, с който поддържат постоянна връзка, споделят своите констатации от проверките и често извършват съвместни проверки. Един санитарен инспектор работи средно с 10 до 16 обществени санитарни активисти. В селата и другите градове на окръга тази координация се извършва от местните здравни работници.

В хигиенно-епидемиологичната инспекция - Русе, е установена ~~и~~ **практика** обществените санитарни активисти да получават съответни карти след предварителна теоретична и практическа подготовка. Определят им се обекти за контрол и на място биват запознавани от санитарните инспектори или местните здравни работници с особеностите на всеки обект поотделно.

В гр. Русе във всеки обект се поставя табела с трите имена, домашния адрес и телефона на санитарния активист, който го контролира. Чести са случаите, когато той е търсен или получава сигнал от съкварталците си за различни санитарни неблагополучия.

Освен това в своята ежедневна дейност лекарите и санитарните инспектори от Хигиенно-епидемиологичната инспекция постоянно сят и възлагат задачи на санитарните активисти, прекрепени към тях. Задачите се отнасят до проверката на предписанията, до изпълнение на мероприятия и указания, вписани в книгите за санитарно-хигиенното състояние на обектите, до проверка готовността на обектите по борба с мухите и гризачите. Обществените санитарни активисти от своя страна своевременно сигнализируют чрез известия или по телефона сътрудниците си от Хигиенно-епидемиологичната инспекция за установени нарушения и за вземане на оперативни мерки. При констатиране на по-големи нарушения изпращат до съответните стопански ръководители рапорти и докладни с предложения, както и такива за търсене на административна отговорност. Често пъти обществените санитарни активисти се срещат с ръководствата на търговските и стопанските обекти и организации и съдействуват за своевременното и авторитетно решаване на някои санитарни неблагоприятности.

Санитарният актив осъществява добра дейност по благоустрояването и хигиенизирането на населените места. Извършени бяха целенасочени проверки за създаване на обществена нетърпимост към нарушителите на санитарните норми по сметосъбирането, благоустрояването на кварталните и стопанските дворове, по промишлените предприятия на АПК и ПАК.

Особено добра работа извършва обществения санитарен актив в контрола над хранителните, комуналните и промишлени обекти.

Основната дейност е насочена към спазване на личната хигиена от работниците, поддържане санитарния порядък в селищата, производствените помещения, работните места, правилното извозване и съхраняване на хранителните продукти, спазване хигиените изисквания при продажбата на хранителни продукти, правилното събиране, извозване и обезвреждане на отпадъците, осъществяване на необходимите дезинфекции и обществените заведения, проверката на санитарната документация.

Санитарните активисти вземат дейно участие в движението за

висока санитарна култура в хранителните, комуналните, учебно-възпитателните заведения и предприятия. През последните години се правят опити за включване на профилирания санитарен актив при решаване на някои проблемни задачи по хигиена на хранене, като пропагандиране научните основи на храненето, внедряване на диетично и рационално хранене, опазване на населението от масови хранителни отравяния и чревни инфекциозни заболявания, опазване замърсяването на хранителните продукти от цестепиди и други вредни за здравето вещества.

В гр. Русе има над 100 промишлени предприятия, които се обслужват от 45 фабрични здравпунктове и три поликлиники. В по-малка степен е развита промишлеността в гр. Бяла, Две магии и Бятово където има 25 предприятия, обслужване от 10 фабрични здравпункта. Персоналът на тези фабрични здравпунктове има за задача да подготвя и използва санитарния актив на Български Червен кръст и Българските професионални съюзи. В по-големите промишлени предприятия има подготвени санитарни дружинички, чиято помощ се търси предимно при масови здравни акции като: имунизации, проверки за възливост и чревни инфекции. Санитарни постове са разкрити във всички предприятия като личния им състав при нужда оказва първа помощ и контрол на хигиенното състояние и санитарно-техническите съоразения в цеховете /отопление, вентилация, санитарно-хигиенно състояние на битовките и други/.

В гр. Русе и окръга санитарния актив /включително и този към промишлените предприятия/ наблюдава 1747 обекта, на които са извършени 7000 - 8000 санитарни проверки ежегодно.

През настоящата година се прави опит за предаване на някои обекти на самостоятелен текущ санитарен контрол на санитарните активисти. В това отношение се ползува опитът на Санитарно-епидемиологичната служба в СССР.

На санитарните активисти се предават по-малки обекти /магазини, бифети, павилиони, лекопунктове/, като преди това санитарния

лекар или инспектор извършва обследване на обекта, дава конкретни предписания за отстраняване на съществуващите неблагоприятия. Сроковете за изпълнението на предписаните мероприятия се контролират от санитарните активисти. Това ще способствува за повишаване на техния авторитет и лична отговорност в привеждането на обектите в съответствие със санитарните норми.

Добрата работа на обществения санитарен актив до голяма степен зависи от тяхната квалификация. Специалната подготовка се провежда по 18 часова програма. В програмата се включват теми от хигиена на хранене, комунална хигиена, епидемиология, хигиена на детската и юношеската възраст и хигиена на труда. Важно място в подготовката заема практическо-показното обучение. То включва провеждане на показна проверка от санитарния инспектор, след което се прави анализ на резултата.

Работилите най-добре санитарни активисти през отчетната година се награждават от Окръжния комитет на БЧК с предметни и морални награди.

Голяма част от своите задачи Българския червен кръст осъществява чрез санитарния актив, който се явява като един от първите помощници на здравните работници.

Особено добра помощ санитарния актив оказва на Хигиенно-епидемиологичната служба при провеждането на текущия, предварителния санитарен контрол и по опазване на околната среда от замърсяване.

Изградения съвет на обществените санитарни инспектори координира и оперативен ръководи работата на обдинските санитарни инспектори и оказва помощ на ХЕМ по организиране работата при провеждането на санитарно-хигиените и противоепидемични мероприятия за опазване здравето и повишаване трудоспособността на населението в Русенски окръг.

